

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12P/29/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216208487
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2016:2216208487.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. Y. K., T. XX.XX.XXXX, maloletého Á. K., T. XX.XX.XXXX a maloletého I. T. K., T. XX.XX.XXXX, deti v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov: matka - R. G., T. XX.XX.XXXX, H. S. G., Y. X. XXXX/XX a otec - V. J. K. K., T. XX.XX.XXXX, H. S. G., R. XXXX/XX, o návrhu matky na úpravu výkonu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu a o zvýšenie výživného, takto

r o z h o d o l :

I. Súd maloletého I. T. K., T. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matke, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Otec je povinný platiť na výživu mal. I. sumu 50 eur mesačne, vždy do 20. dňa mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom 30.05.2016.

III. Dlh na zročnom výživnom za obdobie od 30.05.2016 do 26.09.2016 otcovi nevznikol.

IV. Súd z v y š u j e otcovi výživné na mal. I. Y. K. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne a na mal. Á. K. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 55 eur mesačne, počnúc dňom 26.08.2016.

V. Dlh na zročnom výživnom vznikol otcovi za obdobie od 26.08.2016 do 26.09.2016 vo výške 10 eur na mal. I. Y. a 5 eur na mal. Á., ktorý dlh je povinný vyplatiť k rukám matky spolu s bežným výživným za mesiac október 2016.

VI. Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 10P/17/2011-17 zo dňa 06.05.2011.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Návrhom zo dňa 30.05.2016 sa matka maloletých detí domáhala úpravy výkonu práv a povinností rodičov k najmladšiemu dieťaťu tak, aby súd maloletého zveril do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal k plateniu výživného sumou 50 eur mesačne, ktorú sumu platí otec od narodenia dieťaťa. Návrh odôvodnila tým, že dieťa sa narodilo mimo manželstva, otec otcovstvo k dieťaťu uznal. Majú ďalšie dve spoločné deti, na ktoré tiež otec platí po 50 eur mesačne a výdavky do školy.

(2) Uznesením č. k. 12P/29/2016-4 tunajší súd v zmysle § 23 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z. z. - CMP) začal tiež konanie vo veci starostlivosti súdu o dve staršie deti rodičov s poukazom na to, že naposledy došlo k úprave výšky výživného v roku 2011.

(3) K návrhu sa vyjadril otec maloletého tak, že súhlasí, aby dieťa bolo zverené do starostlivosti matke, s návrhom výšky výživného tiež súhlasil, k zvýšeniu výživného poukázal na to, že zo svojho dôchodku nie je schopný na výživnom platiť viac, návrh podala matka kvôli žiadosti o poskytnutie sociálnej dávky.

(4) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, oboznámil sa s predchádzajúcou súdnou úpravou a zistil nasledovný skutkový stav veci:

(5) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 10P/17/2011-17 zo dňa 06.05.2011 bolo otcovi (na návrh matky) zvýšené výživné na maloleté deti I. Y. a Á. zo sumy 1.000 Sk (resp. 33,19 eur) na 50 mesačne na každé dieťa od mája 2011. V tom čase mali maloletí necelých 6 a 2 roky. Podľa obsahu spisu matka mala príjem z rodičovského príspevku, otec mal príjem z invalidného dôchodku 541,20 eur mesačne, uvádzal ďalšie dve vyživovacie povinnosti.

(6) Matka vypovedala, že má príjem len zo sociálnej dávky 90 eur mesačne, poberá prídavky na tri deti. S deťmi býva v sociálnom byte, na bývanie má výdavky asi 120 eur mesačne, je nemajetná. K zvýšeným výdavkom na deti uviedla, že deti sú zdravé a výdavky spojené so školou platí ich otec, deti navštevujú prvú a piatu triedu ZŠ, najmladšie dieťa do škôlky nechodí.

(7) Otec vo svojej výpovedi uviedol, že má priznanú invaliditu v rozsahu zdravotného postihnutia 80%, poberá plný invalidný dôchodok 581,60 eur mesačne, vo februári 2015 mu amputovali nohu, výdavky v súvislosti s jeho zdravotným stavom má 20 eur mesačne. Opatruje svojho otca, za čo mu je poskytovaný opatrovateľský príspevok 90 eur. Býva u svojich rodičov, na bývanie im prispieva sumou 60 eur mesačne. Okrem výživného deťom platí stravné v školskej jedálni asi 45 eur mesačne, poplatok do školského klubu detí spolu 15 eur mesačne, znáša výdavky aj na učebnice a pracovné zošity a oblečenie pre deti. Kупuje a pripravuje im raňajky a desiate. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť už nemá. V čase poslednej úpravy výživného mal príjem okolo 1.100 eur mesačne, vtedy bol aj pracovne činný.

(8) Kolízny opatrovník navrhol zveriť maloletého do starostlivosti matke, výživné naňho určiť podľa dohody rodičov, k zvýšeniu výživného poukázal na to, že by bolo v záujme detí, ale vzhľadom na zdravotný stav otca a jeho súčasné pomery ponechal rozhodnutie v tejto časti na úvahu súdu.

(9) Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane. (§ 36 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine)

(10) Ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. (§ 65 ods.1 zák. o rodine)

(11) Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zák. o rodine)

(12) Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

(13) Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 77 ods. 1 zák. o rodine)

(14) Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

(15) Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Teda

pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

(16) Na opakované rozhodovanie o veci musí byť splnená hmotno-právna podmienka, ktorou je zmena pomerov. Táto sa môže prejaviť subjektívne, teda okolnosťami na strane povinnej alebo oprávnenej osoby, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Ustanovenie § 78 ods. 1 zák. o rodine predpokladá výraznú zmenu tých okolností, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom (napr. zvýšenie alebo zníženie zárobku a iných príjmov, vyšší vek dieťaťa, rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, a pod.). Zmena výšky výživného pre maloleté dieťa je pritom možná najskôr od času, kedy k takej zmene pomerov došlo, nie je rozhodujúca doba začatia súdneho konania.

(17) Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je potrebné pristúpiť k úprave výkonu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, nakoľko sa na nej rodičia sami v plnom rozsahu nedohodli. V otázke zverenia dieťaťa jednému z rodičov, v danom prípade matke, nevznikol medzi rodičmi žiadny spor, nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by dieťa nemalo ostať v starostlivosti matky a preto súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa o dieťa riadne starala aj doposiaľ. Vyživovaciu povinnosť otca súd určil s prihliadnutím na súčasné príjmové a majetkové pomery otca a je schopný zo svojho príjmu takto určené výživné platiť, pričom navrhovaná výška (s ktorou otec súhlasil) je aj v záujme dieťaťa a dokáže pokryť odôvodnené potreby dieťaťa.

(18) Pri rozhodovaní o zvýšení výživného súd dospel k záveru, že od poslednej úpravy výživného (pred 6 rokmi) došlo k podstatnej zmene pomerov, a to na strane oprávnenej osoby - maloletých detí, vyžadujúcej si novú (súdnou) úpravu výšky výživného. Maloletí majú v súčasnosti 11 a 7 rokov, ich odôvodnené potreby jednoznačne vzrástli. Otec si musí byť tiež vedomý toho, že jeho vyživovacia povinnosť voči deťom sa bude ich fyzickým a duševným vývojom a rastom nárokov na ich odôvodnených potrebách, mimo bežných (základných) aj súvisiacich s postupným nadobúdaním vzdelania a prípravou na budúce povolanie aj v budúcnosti neustále zvyšovať (a to aj v prípade stagnácie jeho pomerov). Výrazná zmena vo veku maloletých a s tým súvisiace potreby v danom prípade odôvodňuje zvýšenie výživného otcovi voči deťom. Tejto zmene odôvodneným potrebám detí a možnostiam a schopnostiam otca s prihliadnutím aj na jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť zodpovedá zvýšenie výživného na 60 a 55 eur. Takéto výživné spolu s prídavkami na deti umožní uspokojiť základné potreby detí. Vyživovaciu povinnosť otcovi súd zvýšil späť, a to od podania návrhu, keďže už v tom čase bol dôvod na zvýšenie výživného a bola preukázaná zmena pomerov na strane maloletých detí.

(19) Pri určení novej výšky výživného súd prihliadol aj na to, že v zmysle rozhodovacej praxe odvolacieho súdu má orientačné rozpätie pre určenie výšky výživného povinného rodiča predstavovať podiel na výžive (detí) približne v rozsahu 25%, najviac 30% z jeho príjmu. Určená čiastka postačuje na zabezpečenie potrieb detí a na pokrytie výdavkov potrebných a účelných v súvislosti so starostlivosťou o ne.

(20) Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z. - CSP) ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

(21) Výživné otcovi súd zvýšil späťne - od začatia konania. Otcovi do dňa rozhodnutia súdu tak na výživnom vznikol otcovi dlh v sumách - 10 eur (na zvýšenej čiastke) pre mal. I. Y. a 5 eur pre mal. Á..

(22) Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením. (§ 44 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)